

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı **Murat KURUM** tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

İzmir Karabağlar ilçesi Uzundere Mahallesi'ndeki tarım alanına, moloz ve hafriyatların 10 yıldır kaçak olarak döküldüğü ve bu alanın çöplüğe dönüştüğü haberleri basında yer almıştır. Uzundere Harmanyeri Kentsel Koruma Derneği'nin talebi üzerine, İzmir İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi Asbest Çalışma Grubunun yaptığı inceleme sonucunda döküm yapılan alanda asbest olduğu tespit edilmiştir.

Bu alanın yanından, Konak, Karabağlar ve Buca'dan geçerek İzmir Körfezi'ne akan Meles Deresi'nin en büyük kolu geçmektedir ve etrafı zeytin ağaçları ile kaplıdır. Yağışlı havalarda, asbestli atıklar, moloz, hafriyat ile çeşitli çöpler, dere yatağına karıştıktan sonra şehrin içinden geçerek İzmir Körfezi'ne kadar gitmektedir ve asbest Rüzgarlı havalarda Uzundere Mahallesine kadar ulaşmaktadır. Bölge halkı, kaçak döküm yapılan tarım alanında önceki yıllarda ekim dikim yapıldığını, hayvanların otlatıldığını, derenin içinde balıkların yaşayıp suyunun içildiğini belirterek temizlenmesi için Belediye ve Valiliğe başvurmuş ancak sonuç alamamışlardır. Yıllardır atıkların denetimsiz olarak bu alana atılması halkın sağlığına zarar vermekte ve ciddi çevre kirliliğine neden olmaktadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın sıfır atık projesini uygulamaya koymasına karşın yıllardır bu alanda bulunan kanserojen ve zehirli maddeler içeren moloz ve hafriyatı temizlememesi büyük tezat oluşturmaktadır.

Asbest, sodyum, demir, magnezyum ve kalsiyumla oluşturduğu ısıya, aşınmaya ve kimyasal maddelere çok dayanıklı, lifsel mineral yapısında hidrate silikatlardır. İnsan sağlığına, son derece zararlı, kanserojen bir maddedir. Kanser Araştırmaları Ajansı (IARC), asbesti, kesin kanserojen olarak tanımlamış ve kanserojen maddeler listesinde 1. grupta sınıflandırılmıştır. Ayrıca, akciğerler hastalıklarına ve ciltte yaralanmalara da neden

olmaktadır. Türkiye’de, 29 Ağustos 2010 tarihinde yayınlanan “Bazı Tehlikeli Maddelerin, Müstahzarların ve Eşyaların Üretimine, Piyasaya Arzına ve Kullanımına İlişkin Kısıtlamalar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile kansere neden olan asbestin üretimi, kullanımı ve asbest içeren eşyaların piyasaya sunulmasını yasaklanmıştır. Sadece İzmir İl’inde değil, Türkiye genelinde, 30-40 yıllık eski binaların yapımında çatı, yer-tavan kaplamaları, yalıtım amaçlı püskürtme kaplamaları, yangına dayanıklı yalıtım panelleri, kaloriferler kazanları, yer karoları vb. yerlerinde asbest içeren malzemeler kullanılmıştır. Kentsel dönüşümle birlikte, eski binalar, asbest için gerekli tedbirler alınmadan yıkılmaktadır. Asbest içeren atıklar oldukça önemli bir çevre ve halk sağlığı sorunu oluşturmaktadır. Asbestin bertaraf edilmesinde belediyeler ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı arasında da yetki karmaşası bulunmaktadır. Asbest bulunan alanların saptanması, bertaraf edilmesi, halkın asbest konusunda bilinçlendirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması ve moloz ve hafriyatların çevreyi kirletecek şekilde rastgele alanlara atılmaması için gerekli tedbirlerin acil alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Uzundere Mahallesi’ndeki tarım alanına, 10 yıldır moloz ve hafriyatların kaçak olarak döküldüğü ve bu alanın çöplüğe dönüştüğü Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir? Bu alanın temizlenmesi için girişiminiz olacak mıdır? Bu konuda Belediye ile iş birliği yapacak mısınız?
- 2- Bu alana dökülen moloz ve hafriyatlarda asbestin tespiti Bakanlığınız tarafından da yapılmış mıdır? Bu alandaki asbestin bertarafı için planlamanız ne şekildedir?
- 3- Bu alana dökülen atıkların toprağa ve suya verdiği zararlar tespit edilmiş midir? Tarım alanı zarar gören yöre halkının mağduriyetini gidermek için ne gibi çalışmalarınız olacaktır? Bu alan için Tarım ve Orman Bakanlığı ile iş birliğiniz olacak mıdır?
- 4- Moloz ve hafriyat atıklarını bu alana uygunsuz bir şekilde dökenler tespit edilmiş midir? Bu konuda gerekli yasal işlemler başlatılmış mıdır? Türkiye genelinde moloz ve hafriyatların çevreyi kirletmeyecek ve görüntü kirliliği yaratmayacak şekilde kaldırılması için çalışmanız var mıdır?
- 5- İzmir’de ve Türkiye genelinde, asbeste bağlı olarak gelişen hastalıkların saptanması ve çözüm üretilmesi için Sağlık Bakanlığı ile bir iş birliğiniz olacak mıdır?
- 6- Dünyada kentsel dönüşüm sırasında çevreye asbestin yayılmasını önleyici tedbirler alındıktan sonra binalar yıkılmaktadır. Kentsel dönüşüm kapsamında yıkılacak binalarda

asbestin olup olmadığı araştırılıp, asbest yok edildikten sonra yıkıma izin verilmesi için Bakanlığınızın belediyeler ile iş birliği var mıdır? Bu konuda yeterli donanıma sahip teknik ekip oluşturulmuş mudur? Kentsel dönüşüme girecek binalarda yıkımdan önce asbest tespiti zorunlu kılacak yasal düzenlemeleri yapacak mısınız?

7- İnşaatlarda kullanılan ürünlerinde asbestin kullanılmaması için gerekli denetimler yapılmakta mıdır? Asbest içeren malzeme kullananlara karşı ne gibi yaptırımlar uygulanmaktadır?

8- Bakanlığınız, etkin uygulanacak ve belediyeler ile yetki karmaşasını giderecek asbest yönetmeliği çıkartmak için gerekli çalışmaları yapmakta mıdır?